

PATENTNI SPIS BR. 13859

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, Č. S. R.

Frikcioni prenos.

Prijava od 15 februara 1937.

Važi od 1 avgusta 1937.

Naznačeno pravo prvenstva od 25 februara 1935 (Č. S. R.).

Predmet ovoga pronalaska je frikcionni prenos, koji se sastoji od dve frikcionne kalote, koje se nalaze na krajevima obrtne osovine i one stoje u zahvatu sa unutrašnjim zidom frikcionog bubnja.

Da bi cela konstrukcija frikcionog prenosa imala odmerenu veličinu, vodice u kojima se frikcionne kalote kreću su srazmerno kratke, što ima za nedostatak, da frikcionne kalote nemaju dovoljno vođenje, za vreme pogona prenosa osciluju čime se smanjuje stepen dejstva frikcionog prenosa.

Na priloženom su nacrtu pretstavljene nekoliko oblici izvođenja frikcionog prenosa prema pronalasku i to samo šematički.

Sl. 1 pokazuje podužni presek frikcionog prenosa, sl. 2 je horizontalni presek dakle osnova i sl. 3 je jedan dalji oblik izvođenja frikcionog prenosa prema pronalasku.

Elektromotor 1 snabdeven je šupljom osovinom 2, koja je čvrsto spojena sa prstenom 3 snabdevenim nazubljenjem. Na taj način šuplja osovina 2 obrazuje dovoljno dugu vodicu frikcionim kalotama 4 i 5, pri čemu je data dužina osovine potpuno iskorišćena tako, da je konstrukcija celog frikcionog prenosa smanjena na najmanju moguću meru datu veličinom odn. merom elektromotora. Zupci prstena 3 imaju sa obe strane klinaste ili zavojašte površine sa levim i desnim nagibom, koje upadaju u odgovarajuće isečke u čepovima frikcionih kalota 4, 5. Na šupljou osovinu 2 privrđeni su ventilatori 6 i 7 motora 1. Iz-

među ventilatora 6 i 7 i frikcionih kalota 4 i 5 zategnute su opruge 8, 9, 10 i 11, koje teže da obrću frikcionne kalote 4 i 5 tako, da one pod uticajem nazubljenja prstena 3 bivaju pritiskivane na unutrašnji zid frikcionog prstena 12, koji sa štitovima 13 i 14 obrazuje bubanj, koji naleže u ležištima 15 i 16 i postoljima 17 i 18. Elektromotor 1 naleže obrtljivo u čepovima 19 i 20, koji su smešteni u stremenu 21, koji je na jednoj strani u ležištu 22 centriran a na drugoj je strani čvrsto spojene sa postoljem 17. Elektromotor 1 može da se obrće pomoću proizvoljnog mehanizma oko čepa 19 i čepa 20. Na slikama 1 i 2 je na primer to obrtanje dato pomoću segmenta vrtanjskog točka 23 i čeonog vrtanja 24, koji može da se obrće pomoću osovine 25 i ručnog točka 26. Osovina 25 i privodni kabel 27 ka elektromotoru su sprovedeni napolje kroz postolje 17.

Na sl. 3 je primera radi pokazano izvođenje frikcionih kalota, koje se u tome razlikuju od kalota prema sl. 1, što je kalota 28 spojena sa čepom, dok je frikciona kalota 29 spojena sa šupljom osovinom. I ovde se vodi računa o međusobnom pritiskivanju frikcionih kalota na unutrašnji zid bubnja.

Funkcija izvođenja je sledeća:

Ako motor za vreme pogona ima srednji položaj, koji je naznačen na sl. 1, tada je pogonjena osovina 30 u mirovanju. Kod okretanja motora prema jednoj strani obrće se doboš pa time i pogonjena osovina 30 u jednom pravcu. Prilikom prelaza preko nultog položaja, koji je pret-

stavljen na sl. 1, vrši se obrtanje doboša u suprotnom smislu. Broj obrtanja bubnja pa time i pogonjene osovine 30 zavisao je od veličine oscilacija, koje se izazivaju čeonim vrtnjastim točkom 24. Momenat obrtanja može biti izveden pomoću osovine 30, na kojoj je pritvrđena spojka (kvačilo) ili kotur za kajiš ili kajiš može biti stavljen direktno na bubanj 1 t.j. na prsten 12.

Bitnost pronalaska ni u koliko se ne menja, kada se na mesto elektromotora upotrebi osovina, koja se na kakav način pogoni. Isto tako može da se zameni i funkcija pogonske i pogonjene osovine.

Patentni zahtevi.

1. Frikcioni prenos, koji se sastoji od dve frikционе kalote, koje se nalaze na krajevima obrtne osovine i koje stoje u zahvatu sa unutrašnjim zidom frikcionog prstena, naznačen time, što se frikционе

kalote (4, 5) vode u šupljoj osovini (2).

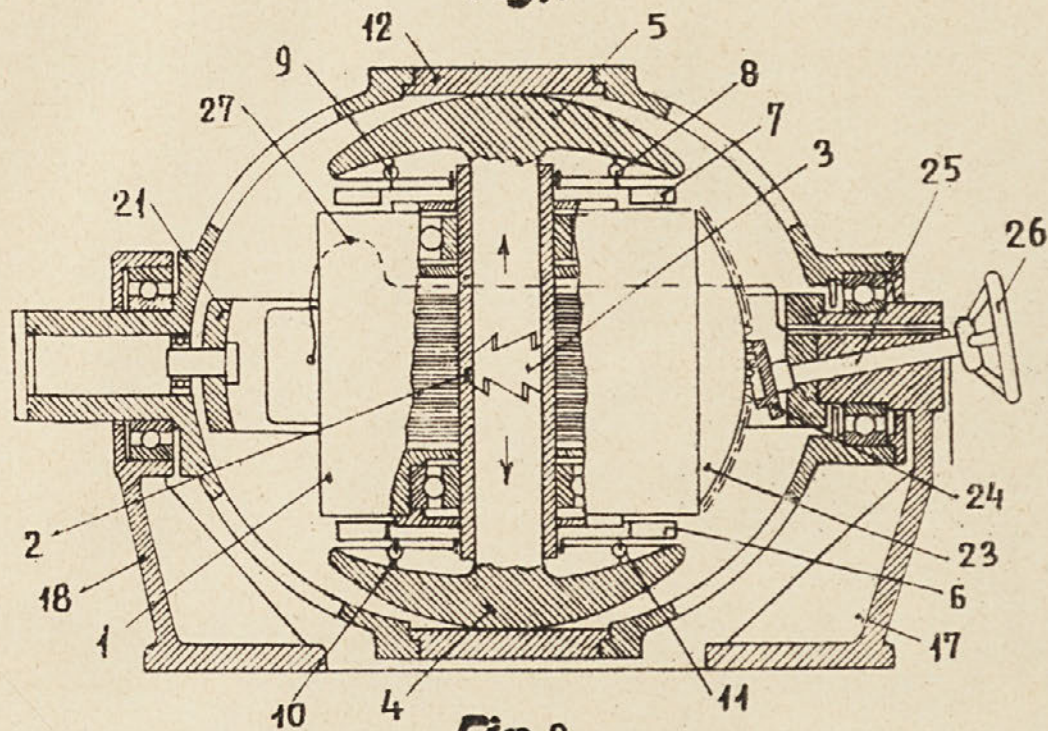
2. Frikcioni prenos po zahtevu 1, naznačen time, što su obe frikционе kalote (4, 5) snabdevene sa čepovima, koji se vode u šupljoj osovini (2).

3. Frikcioni prenos po zahtevu 1, naznačen time, što jedna od dveju frikcionih kalota (28) snabdevena čepom, dok je druga frikciona kalota (29) snabdevena cevlju tako, da ta cev obrazuje vodicu čepa frikционе kalote (28).

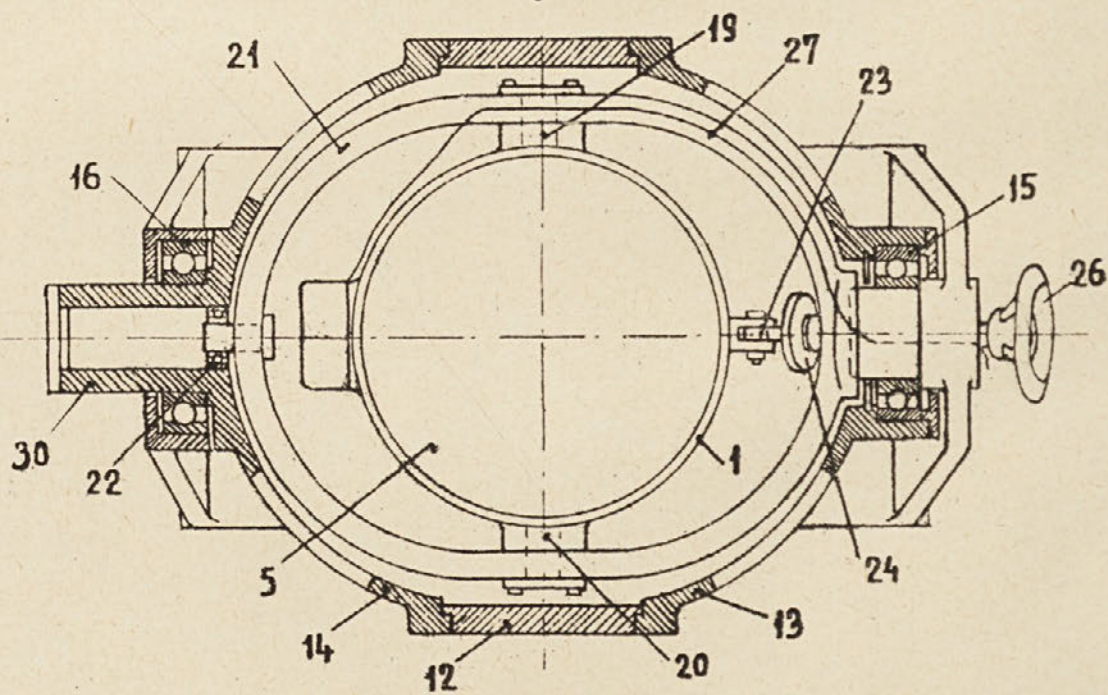
4. Frikcioni prenos po zahtevima 1 do 3, naznačen time, što klinaste ili zavojaste površine, koje frikционе kalote (4, 5) uzajamno pritiskuju na unutrašnji zid frikcionog prstena (12), naležu u vodećoj osovini (2) ili u cevi.

5. Frikcioni prenos po zahtevima 1 do 4, naznačen time, što se okretanje (oscilacija) osovine (2) ili cevi vrši pomoću čeonog vrtnja (24) ili čeonog vrtnjanskog točka (24).

Fig.1

Fig.2

Fig.3

